

Laurentius Collas

Hier in de Bonnefantenstraat, tegenover het conservatorium, woonde in 1943 op huisnummer 32 de glasblazer en verzetsman Laurentius Collas. Hij is geboren op 19 juli 1917 ook hier aan de Bonnefantenstraat 10. Laurentius huwt als 20-jarige op 18 augustus 1937 met de dan 18-jarige Meerssense Anna Brands. Op 6 oktober 1943 wordt Collas door de Sicherheitsdienst op de vlucht doodgeschoten. Op dat moment heeft hij twee heel jonge dochters Els en Bep. Hij wordt 26 jaar.

Laurentius Collas heeft in Luik familie wonen die hij regelmatig bezoekt. Bij die bezoeken neemt hij tijdens de Duitse bezetting regelmatig Joden en andere onderduikers (neven worden ze in zijn kringen genoemd) mee, die Nederland willen ontvluchten. Hij gaat dan met de bus naar Eijsden, stapt daar uit en smokkelt de "neven" de grens over.

In België gaat Laurentius met de "neven" in de bus naar Luik. Een aantal van deze "neven" komen uit Amsterdam via Clara Bouten, de vriendin van zijn zus Tini Collas.

Halverwege september 1943 ontmoet de vrouw van Laurentius, Anna Collas-Brand haar schoonzuster Tini Collas in het café Ackermans aan de Brusselsestraat. Tini vraagt aan Anna of Laurentius twee "neven" naar Luik wil brengen. Eind september 1943 gaat Collas met zijn twee "neven" op weg naar Luik met de bus van 13.30 uur en keert alleen terug dezelfde dag rond middernacht. De twee neven heeft hij afgeleverd bij de Joodse man Rodriques, van waaruit ze verder gaan.

Wie waren die twee "neven"

De "neven" zijn twee ter dood veroordeelde Duitse soldaten Alfred Wöhler van de Kriegsmarine en Peter Herrdick van de Luftwaffe, die betrokken zijn in een sabotagezaak in Amsterdam m.b.t. benzine.

In de zomer van 1943 wordt de sabotagezaak door de Duitsers opgerold en een onbekend aantal Amsterdammers en de twee Duitse soldaten worden gearresteerd. De verzetsman Van Westen wordt in de nazomer gearresteerd en later door de Duitsers gefusilleerd.

Het lukt de beide soldaten te ontsnappen uit een gevangenkamp te Diemen aan de rand van Amsterdam. Ze worden door Fabrij anderhalve week verzorgd waarna ze naar haar dochter Clara Bouten in Maastricht zijn gestuurd om naar België te vluchten op weg naar Zwitserland. De vlucht strandt ergens in België, waar de twee Duitse soldaten worden gearresteerd samen met een Joodse man Rodriques. Hij heeft de soldaten geld gegeven voor hun vlucht naar Zwitserland.

Het verraad door Van Rooij

Tini Bouten haar pro-Duitse Maastrichtse vriendin Gerda Bernardine van Rooij die woont aan het Orleansplein 2 treffen elkaar in de gemeente Bergen nabij Alkmaar. Van Rooij werkt daar vrijwillig voor de Organisation

Todt en is Tini geld verschuldigd. Tijdens een wandeling zien ze aan een boom twee foto's van twee Duitse militairen hangen die gezocht worden. De beloning die leidt tot de arrestatie, is 1000 Rijks Mark. Tussen beiden ontspint zich een gesprek waarbij Tini haar mond voorbij praat en zegt dat de twee militairen al in België zijn. Met deze informatie gaat Van Rooij naar de Gestapo waarna de invallen op de diverse plaatsen plaatsvinden en waarbij Van Rooij aanwezig is om mensen aan te wijzen. Van Rooij krijgt van de Duitsers het beloofde beloningsgeld.

Dodelijke schietpartij

Op woensdagochtend 6 oktober 1943, omstreeks 04.00 uur is er een hels kabaal voor perceel Tongersestraat 64. De SD doet er een inval op zoek naar Laurentius Collas. In het huis woont o.a. de schoonvader van Collas, J.W. Brands, die tegen de binnengevallen Maastrichtse SD'er Max Schoon zegt dat Collas niet hier is, maar in zijn eigen woning is aan de Bonnefantestraat. Brands moet direct mee met Schoon om hem het huis aan te wijzen. Brands wijst Schoon het huis aan, waarna hard op de voordeur wordt gebonsd van de woning aan de Bonnefantestraat 36.

Hier woont en slaapt de moeder van Laurentius samen met haar dochter alsook de weduwe Helena Collas-Kraft op de begane grond, zij schrikken wakker. De bovenste etage wordt bewoond door haar zoon Laurentius Collas. In een andere kamer slaapt Tini Collas de andere zuster van Laurentius.

De weduwe Collas-Kraft opent de voordeur en ziet 'verschillende personen van de S.D. met getrokken revolver voor' haar staan. In een van de auto's voor de deur herkent later de vrouw van Laurentius Collas de haar bekende Maastrichtenaar en SD'er Max Schoon. Ze kent hem nog van een eerdere vechtpartij op de Markt met twee onderduikers.

De SD'ers en leden van de Grüne Polizei stormen naar de 1e etage met in hun kielzog de weduwe Helena en de vriendin Clairly Bouten. Andere SD'ers lopen door naar de achtertuin van de Bonnefantenkazerne. Door het harde bonzen op de deur zijn ook Laurentius Collas en zijn vrouw Anna Brands wakker geschrokken en beseffen dat degene die binnen zijn voor hem, Collas komen. Via het dakraam klimt Laurentius op het dak en probeert op die manier te vluchten. Ver zal hij niet komen. Een SD'er in de achtertuin schiet met zijn vuurwapen op de vluchtende Laurentius en raakt hem dodelijk, hij valt van het dak en blijft in de goot liggen.

De SD'ers komen met het lichaam van Laurentius uit het pand nummer 26 naar buiten, en leggen het stoffelijk overschot in hun wagen en rijden naar het ziekenhuis Calvariënberg in de Abtstraat. Daar blijkt dat hij met een schot door zijn hart te zijn geschoten; hij is op slag dood.

De moeder van Laurentius denkt dat de SD'ers hem komen halen voor de vernieling van een ruit van de woning van een NSB'er; Collas wordt hier voor gezocht door de politie, maar de arrestatie heeft zoals we hebben gezien heel andere gronden.

Kortom Laurentius Collas heeft in de oorlog mensen over de Nederlands-Belgische grens gesmokkeld. Onder meer twee ter dood veroordeelde Duitse soldaten Alfred Wöhler van de Kriegsmarine en Peter Herrdick van de Luftwaffe, die betrokken zijn in een sabotagezaak in Amsterdam m.b.t. benzine. De SD wilde hem daarvoor aan de Bonnefantstraat arresteren, hij vluchtte het dak op en werd neer geschoten. 26 jaar oud, voor hem dit struikelsteentje.